

[Axel Kristensen.]

tagne gange har udtalt, at regeringen vil søge at komme bort fra i hvert fald de krigstidsskabte restriktioner, må jeg gå ud fra, at regeringen også ønsker at komme helt væk fra dette indgreb i den private ejendomsret — for denne lovgivning er da krigstidsskabt. Spørgsmålet må så være, om tidspunktet er inde nu, og det er det efter min formening.

Vi fik i sin tid denne lovgivning for at hindre en gentagelse af det, der skete under og efter den første verdenskrig, nemlig en voldsom børsspekulation og udmarvning af aktieselskaberne, således at de brød sammen i stort tal. Jeg vil gerne til den socialdemokratiske ordfører sige, at det var ikke i 20'erne, det var såmænd før 20'erne, grunden blev lagt til dette sammenbrud. Der er næppe grund til at befrygte en sådan udvikling nu. Pengerigeligheden og krigstidsfortjenesterne findes ikke mere og kan derfor ikke finansiere og fremkalde børsspekulation. Og hvis man ser på den udbyttepolitik, vore aktieselskaber førte før krigen, og den, de nye aktieselskaber, der jo ikke omfattes af den gældende lov, har ført, er der ingensomhelst grund til at mene, at selskabernes ledelse skulle føre en uforsvarlig udbyttepolitik. Men selvom vi således fra vor side ikke mener, det er nødvendigt i almindelighed, så er vi dog villige til at gå med til en binding af de under krigen skabte reserver, så de ikke kan anvendes til forøget udbytte i et kortere åremål. Derimod vil det forekomme urimeligt, at folk, der faktisk ejer store værdier i form af aktier, ikke kan få lov til at få nogen dyrtidsdækning i det hele taget, og når man kontrollerer avancerne gennem priskontrollen, sådan at en underforsyning ikke kan udnyttes, så er det urimeligt, at man derefter vil bestemme over fortjenesten, et urimeligt indgreb i ejendomsretten, der kun kan forsvares under meget ekstraordinære tilstande og med meget tungtvejende grunde.

Den højtærede ministers forslag forekommer os i mangt og meget at være uheldigt, og dersom det skal være en begyndende afvikling af en krigsskabt restriktion og ikke en indledning til en varig lovgivning på dette område, forstår vi ikke, at man udvider området ved at medtage de nye aktieselskaber.

Endvidere forekommer det os ulogisk,

at man vil ansætte forrentningen af egenkapitalen i aktieselskaber lavere end renten af obligationer. Der er dog langt større risiko ved aktier end ved obligationer. Hvordan vil man få folk til at sætte penge i produktion, handelsvirksomheder, skibsfart o. lign., når man ikke kan få større udbytte af det end 4 pct., samtidig med at renten af obligationerne giver 4,2 pct.? Fremdeles kan vel enhver se, at det er en betydelig samfundsinteresse, at selskaberne konsoliderer sig, og så må det være forkert, at man skal samle reserver på indtil 50 pct. af aktiekapitalen, før man kan få nogen renter af denne opsparing, og når reserverne er nået op på 100 pct. af aktiekapitalen, og man finder 6 pct. af aktiekapitalen rimelig, at man så kun må få 2 pct. i rente af reserverne, altså ikke halvt så meget som ved at binde pengene i obligationer trods risikoen for disse penge.

Endvidere er sammenligningen mellem forslagens 4 og 6 pct. af et enkelt selskab og de statistisk gennemsnitlige 3,6 og 6,3 pct. absolut ikke rimelig, fordi 4 og 6 pct. af den højere grænse, der ikke må overskrides i gennemsnit, opstår ved, at langt højere tal indgår i materialet; disse skal nu nedsættes, og derfor vil gennemsnitstallene, hvis man gennemførte forslagens satser, blive lavere nu og langt lavere end før krigen, da gennemsnitstallene var 4,3 og 6,7.

I bemærkningerne til forslaget er sagt, at hvis man forøger udbyttebetalingen, så ville man forøge købeevnen. Det må da være forkert. Man flytter kun købeevnen fra aktieselskabet over på aktionærerne. Det må forekomme mig meget betænkeligt at tvinge penge til at forblive i et aktieselskab, der ikke har brug for dem til udvidelse o. lign. Det vil meget let føre til fejlinvesteringer og uøkonomisk anvendelse af pengene i modsætning til, hvis pengene skifter placering, og fejlinvesteringer er det, Danmark mindst af alt har råd til.

Det må også forekomme mig urimeligt, at firmaer ikke må føre udbytteudligningsøkonomi. Man må være interesseret i stabile kurser på aktiemarkedet for at modvirke urimelig spekulation, men så er udligningsøkonomien nyttig, ligesom den er rimelig overfor aktionærerne.

Det foreliggende lovforslag forekommer mig at være baseret på et stykke skrivebordsstatistik, der ikke tager hensyn til det